

Indledning

Denne metodeopgave er et bud på en *grounded* teori om løgn i "Gaderummet" - et værested for marginaliserede unge på Nørrebro¹. Min interesse for løgn, sprang ud af en nysgerrighed jeg har oplevet i forbindelse med min ansættelse i Gaderummet. I det forløbne år, hvor jeg har haft min daglige gang her, har jeg flere gange undret mig over, hvordan løgn fungerede i en sammenhæng, der som Gaderummet er præget af ambitioner om stor tillid til brugerne. Jeg var klar over, at løgn var en problemstilling som i høj grad var relevant for brugerne af Gaderummet. Det er således almindelig praksis for Gaderums-staben at opkræve penge fra brugere der har "dårlig stil" i forbindelse med tilbagebetaling, samt afkræve forklaringer på andre "smuttere" på fællesmøder. Dette gøres dog uden reelle sanktionsmuligheder, organiseringen er "flad", med udpræget vægt på, at brugerne selv definerer hvordan tingene skal "køres". Dette hindrer dog ikke at løgn i Gaderummet, som så mange andre steder, umiddelbart er negativt konnoteret, det er ikke OK at lyve. Det er jo, i sig selv, befordrende for nysgerrigheden, hvornår får man ellers lov til at spørge om folks lyve-praksis?

Den *groundede* tilgang er valgt ud fra en interesse for Strauss og Corbin's ide om at give "stemme" til empirien. (Strauss & Corbin 1998, s.43, 47). Ambitionen med en *grounded* tilgang har således været at udvikle en teori, der giver stemme til brugerperspektivet på løgn, og samtidig kan vise sig brugbar for Gaderummet som praksissammenhæng.

Ud fra et ønske om, i bedste "*grounded*-stil" at anlægge et processperspektiv (Charmaz 1994,) stillede jeg det indledende spørgsmål således "Hvordan gøres løgn af gaderummets brugere". Som foreberedelse til interviewet begyndte jeg at fokusere mere på Gaderummet som handlesammenhæng for forståelse af løggen. Jeg gjorde mig også nogle indledende antagelser, som jeg mener det er nødvendigt at eksplicitere. Jeg var jeg opmærksom på, at jeg ikke ville kunne stille mig udenfor mine forudfattede meninger om Gaderummet, især ikke efter at have arbejdet der i et år. Strauss og Corbins ambition om at lade den *groundede* teori udvikle sig (ibid s.34) ud af empirien betragter jeg som en ambition, der aldrig helt kan opfyldes². Inspireret af Kvale (1997, s.95), valgte jeg således at *tematisere* undersøgelsesfeltet, under foreberedelsen til interviewet omkring de måder, jeg forestillede man kunne lyve på. Disse overvejelser tog udgangspunkt i den viden om Gaderummet jeg, gennem mit arbejde har opnået. Inspireret af kritisk psykologi³, havde jeg nogle antagelser som gik

---

¹ Gaderummet er et døgnåbent socialpsykologisk fristed på Nørrebro for udstødte unge og har eksisteret siden sommeren 1996. Fra Gaderummet start har brugergruppen, der har opsøgt gaderummet været marginaliserede unge herunder; Unge der var i klemme indenfor det sociale system; Unge der har forladt psykiatrien, fordi den var ubrugelig eller direkte ødelæggende; Unge med psykologiske problemer

² Forfatterne udtrykker samme standpunkt senere i bogen: "...There is a difference between an open mind and an empty head".

³ *Grounded* theory's frimodige invitation til kreativitet, har været en frugtbar tilgang i udarbejdelsen af denne opgave. Således har jeg "plukket" begreber og inspirationskilder, når *data* har "modnet" dem til en inddragelse. Dog skal det nævnes, at den kritiske psykologi's videnskabssyn adskiler sig kraftigt fra

på, at der var en sammenhæng mellem brugernes opfattelse af Gaderummet, og måden man løj på, og at pressede vilkår kunne medføre at man følte det nødvendigt at slippe udenom forpligtelser gennem løgn.

Med dette fokus udformede jeg en *eksplorerende* (Kvale 1997, s.104) spørgeguide (bilag1) ud fra følgende tematiseringer: *Den sociale dimension*: Historier om løgn i den umiddelbare omgangskreds *Den personlige dimension*: Spørgsmål om egne løgne. *Gaderums-dimension*: Spørgsmål om IP's erfaringer med løgn i Gaderummet og til sidst en *Fælles refleksion*: Spørgsmål om løgnens generelle funktion i Gaderummet. Valget af IP gik primært på at han var en typisk repræsentant for Gaderummet: Han er 25 år og har boet i Gaderummet i tre år, han er bistandsklient, uden egen bolig. Ydermere har han en hård social baggrund og tilhører den aktive del af det såkaldt "autonome" miljø på Nørrebro.

Allerede under, og særlig efter, interviewet gik det op for mig, at mit indledende forskningsspørgsmål måtte revideres i lyset af IP's indspark. En sensitivitet⁴ overfor interviewpersonens italesættelse af løgn, krævede derfor at jeg satte fokus på de *manipulative* sider af løgnen, den bevidste, strategiske løgn, da dette lod til at optage IP meget i hans daglige praksis (se bilag 2, totaludskrift af interview). I overnesstemmelse med Strauss og Corbins pointe med at lade forskningsspørgsmålet udvikle sig i takt med analysen, ændredes fokus for min analyse sig således også igennem den efterfølgende kodningsprocess. Opgavens overordnede fokus er således blevet en *belysning af den manipulative løgns udviklingstyper set fra en gaderumsbrugers perspektiv*. Der er altså sket et skift fra et rent processperspektiv (gøren), til et fokus på såvel struktur som process (Strauss og Corbin s.127), ved at inddrage begrebet udviklingstype, som har til formål at tilgodse nogle af forudsætningerne for, og grundene til manipulativ løgn. Ydermere har jeg under foreberedelserne såvel som i kodningen været inspireret af den kritisk psykologiske ambition om en subjektvidenskabelig tilgang, samt opdeling af instrumentelle relationer og subjektrelationer. Under kodningen lod jeg mig i øvrigt inspirere af Harre' og Davies' positioneringsbegreb (1990).

I den følgende analyse, er de mange kategorier, egenskaber og dimensioner organiseret efter Strauss og Corbins forslag om en organisering af data i handlinger, betingelser og konsekvenser (1996, kap9). En mere abstrakt oversigt over analysens "byggesten", er at finde i kodeskemaet (bilag 3).

Behandling og analyse af data.

Omdrejningspunktet for den følgende analyse har jeg valgt at kalde "under-cover strategier". Disse handler om skjulte dagsordner i mange af de handlinger og interaktioner, som IP er involveret i. IP agerer som en slags skjult agent og mulvarp i

---

såvel Kvale som Strauss og Corbins postmodernistiske overtoner, selv om de alle deler en interesse for praksisperspektiver.

⁴ Se Strauss & Corbins diskussion af sensitivitet og objektivitet (1996, s.43)

mange af sine sociale relationer og sammehænge for at opnå noget bestemt, derfor termen undercover. IP's intentioner må således forblive uklare for hans omgivelser, men samtidig også meget klare for ham selv idet han sætter sig noget bestemt for - derfor begrebet strategier. Vi skal se på i alt tre "under-cover strategier". Den første er "hustling".

At hustle er en dominerende og meget rutinepræget "under-cover" handleform. Den skal vi se på i det følgende.

At hustle.

I det følgende er en beskrivelse af, hvad "at hustle" betyder. Vi skal først se på, hvordan at hustle gøres, dvs hvordan der hustles. Herefter skal se på, hvilke betingelser hustlergerningen trækker på.

Hustler benarbejde

Så hvordan gøres dette at hustle? At hustle indbefatter en proces, hvor der bl.a. laves en art benarbejde, et slags forberedende arbejde, hvor der på mangfoldige måder søges og ledes efter mulige varer at sælge. Hustler benarbejde dækker over, hvordan hustlergerningen kræver en art aktiv søgning før selve hustlingen kan finde sted. Der gøres metodisk til værks og hustler benarbejdet indebærer opmærksomhed og vågenhed i forhold til at anskaffe mulige effekter at handle med. At "anskaffe" indebærer ikke nødvendigvis, at man betaler for de relevante effekter.

IP formulere sig bl.a således om hustler benarbejdet: "*...,man tager dobbelt pris for, fordi man har været smart og finde det et eller andet sted billigere*" (s.14, l.12-13).

Hustler benarbejdet handler om at kunne regne den ud, være hurtig, være om sig, være på udkig efter, vide og forestille sig, hvad som kan sælges, skabe kontakter, høre om og finde kunder, som er interesseret i at købe en bestemt vare. Et eksempel er, at IP spotter en kaffemaskine hos den lokale isenkræmmer til 100 kr. Herefter forsøges den hustlet videre til Gaderummets stab til den dobbelte pris. Eksemplet gør den pointe klar at hustler benarbejdet er det forberedende arbejdet før hustlingen kan finde sted, mens hustlingen er selve handlingen, hvor folk kommer på "krogen" ved hjælp af metoder, som vi kommer omkring videre i fremlæggelsen her.

Hustler benarbejdet er en del af den hustlingen, som omhandler salg af håndgribelige varer for at score hurtige penge. Når hustle benarbejdet ikke er en del af hustlingen handler det om, at den håndgribelige vare er forsvundet og der i stedet ageres på en måde i bestemte sammenhænge for at så at opnå et resultat. Det kaldes også at hustle. Et eksempel på dette kunne være at hustle sin socialrådgiver.

Sagsbehandlerhustling.

"*Ja, jeg har da hustlet hende for vildt til at få penge hver måned. Det har jeg gjort i lang tid, uden at lave en skid. Det er på grund af jeg hustler. Jeg har sagt, at jeg gider ikk' og jeg kan ikk' og mine papirer viser bla bla bla og snakker og alt muligt lort. Snakker bare godt for ens sag. Det vel at hustle.*" (s.13, l.13-16). Denne handling,

kategoriseret som hustling, opfattes som meget legitim og som meget nem af IP. IP bilder sin sagsbehandler historier ind med det klare formål at kunne gå i fred uden indblanding i form af fx bestemte foranstaltninger fra socialforvaltningens side. Historierne som IP bilder sagsbehandleren ind, kan handle om at spille et skuespil og foregive ved at smøre ekstra på fx ved fremhæve sin boligløshed og sit deraf følgende dårlige befindende. IP gengiver nogle replikker fra en sagsbehandler-hustling sådan her: " ..åh her i forgårs, der var jeg ved at kaste mig ud fra femte sal, fordi jeg ikke har noget sted at bo og sådan noget. Åh det er løgn. Nej det fan' me rigtigt mand, jeg er blevet så træt af det hele bla bla bla. De æder det råt ikk`. Man skal: Åh jeg er så fucked up mand..." (s.13, 1.5-8). IP benytter her sin egen socialhistorie instrumentelt og spiller ligeledes bevidst på sin psykosociale situation til at opnå et bestemt anticiperet mål via et skuespil og en art målbestemt skruppelløshed. Hustling dækker over den konkrete begivenhed, hvori snyderi, at bilde ind, at lyve, at spille skuespil, at foregive på mangfoldige måder, der er relevante i situationen bliver udfoldet således, at et bestemt mål for IP opnås.

Distance.

Via hustling udfolder der sig en distancegørende evne hos hustleren overfor personen der hustles. Det er som, slukkes der for en "kontakt", som suspenderes der for noget mellemmenneskeligt, en gøren sig kold og målbestemt i at opnå et bestemt mål. IP formulere det sådan: " *Det føles ikke som noget. Det er bare "get it", hvis man skal skaffe penge.*" (s.15, 1.16) og " *Og det at være en god hustler, det er det dér med, at man kan hustle folk uden at ha' dårlig samvittighed med det.*" (s.19, 1.1-2). Kompetencer gøres udfolder og udvikler sig via hustlinggerningen og igen hedder det: " *..som jeg siger, hvis man kan gøre sådan nogle ting uden at ha' dårlig samvittighed over det, så er man en rigtig hustler...*" (s.19, 1.16-17). Det er art træning i ufølsomhed, i emotionel distance, i at kunne regne den ud, i og med hustlingen. Det kræver et vis øvelse at få en sagsbehandler til at "æde det råt".

Med den følelsesmæssige distance gives der et kreativt skuespiller rum og nogle handlemuligheder for at agere helt og aldeles efter de interesser og mål som hustlingen har. Dette mantra: At være ligeglad og ikke at have nogen dårlig samvittighed minder om en art selvsuggestion til at kunne blive helt og aldeles målbestemt i situationen og til at spille og gøre det nødvendige skuespil, for at opnå noget bestemt fx at få penge og blive ladet være i fred fra det sociale system.

Hustler kompetencer er nødvendige måder at gøre hustlingen på.

At hustle har således to formål som det er kommet frem indtil videre: 1) At skaffe penge 2) At kunne agere frit efter egen målsætning. At hustle er en handleform der indebærer en udstrakt grad af instrumentalisering af sine relationer. Det opfattes som en legitim handleform at hustle sine medmennesker. Det anses for at være en udfordring at kunne være ligeglad.

Betingelser for hustling.

Denne handling- at hustle- kan udefra set synes kynisk eller uforståelig. Et nærlæggende spørgsmål er, hvad denne handling trækker på af betingelser. Hvad begrunder handlingen at IP hustler og fx, at IP også hustler sin egen mor?

I forhold til Gaderummet hedder det: ” *Alle folk de hustler hinanden heroppe, hvis de får chancen for det.*” (s.14, 1.9) Det handler helt banalt om, at folk ofte ikke har nogen penge, hvad der synes at gøre det legitimt at hustle. Handleformen at hustle synes således at ligge indlejret i Gaderummet via gaderums brugernes livsstil med forbrug af penge og orientering mod konsum. At hustle har således meget stor udbredelse. Endvidere bliver Gaderummet af IP karakteriseret som et sted, hvor folk de stjæler fra hinanden, et sted hvor folk kan gøre, hvad de vil uden konsekvenser – et sted med udbredt ”laisse faire” orientering. Fristedet kan gennem IP’s formuleringer minde om et område i undtagelses tilstand, hvor det gælder om at overleve. Og overlevelse uden penge, medfører blandt andet at have ”projekter” med hinanden bl.a. at hustle. På denne baggrund synes betingelsen Gaderummet med sine brugere, at kunne en danne baggrund for, at der hustles, men den kan ikke alene forklare, hvad grundene er til, at der hustles. Vi tager et hvorfor mere:

” *Problemet er, at der er massere dumme folk ikk’, men osse masse kloge folk. Og de dumme folk, det er dem, der køber det fra de kloge, sådan er det også i virkeligheden. Det er jo de kloge, der får alle mulige ting, som de dumme vil ha’ ikk’.*” (s.10, 1.16-18). IP laver her en skelnen mellem nogle subjektpositioner, som synes at kunne legitimere og forklare handlinger (at hustle) både uden for det alternative miljø på Nørrebro, men også indenfor. Hustling bliver på den baggrund en forståelig handling det handler om overlevelse. Det er unægtelig en hård samfundsontologi, som skaber modstillinger mellem IP og hans sociale relationer. Denne betingelses-side kunne betragtes som en ideologisk overbygning, en overbevisning der legitimerer hustlingen: Den finder sted over alt i den samfundsmæssige verden - en social darwiniske verden, hvor alle hustler alle, ikke bare i Gaderummet, men især også uden for: i virkeligheden. Positioneringerne går således ikke kun på subjektpositionerne, men også på skellet mellem Gaderummet og virkeligheden.

Handlingen -at hustle- har sin rækkevidde ud i verden. Den indbefatter, at der kommer og er nogle ”kunder” i den imarginære nomade-butik. Hvem er disse kunder, hvem er indbefattet af hustlergerningen, hvem kan man tillade sig at hustle? Principielt er alle indbefattet i hustlergerningen, der er ikke nogen grænse for, hvem man kan hustle. Det handler mere om, at muligheden eller chancen byder sig. IP nævner et ”scope” af personer, som udgør konkrete muligheder, for at hustle. Det er brugerne af Gaderummet såvel staben af professionelle i Gaderummet, IP’s mor (familie), det alternative miljø på Nørrebro og sagsbehandler og andre offentlige instanser. Undtagelserne og konflikterne i hustler ”scope” finder sted i Gaderummet, hvor det kun er delvist legitimt at hustle staben, idet det beskrives som ”*klamt*” (s.17, 1.33). Det nedsætter frekvensen og beløbet der hustles for, men ikke selve handlingen. Endvidere er kæresten er det ømme punkt, der går grænsen: ” *Ja der går den rimeligt meget for jeg har haft muligheden for at hustle hende,..*” (s.19, 1.26). Konflikterne for hustlingen

sker således ved staben i Gaderummet og ved IP's kæreste, hvilket peger på særlige betingelser for disse to tilfælde.

En logik der synes at følge med hustlingen er tilstedeværelsen af penge, muligheden for at "score" penge. Med stigende kapital forstået som systemer med penge (offentlige instanser, projekter med penge, butikker osv.), bliver det mere legitimt at hustle. Jo tættere samfundsmæssiggørende strukturer med deres planer, krav, målsætninger og interesser kommer på IP, jo mere legitim bliver hustlingen. Det svarer til at jo mere fremmedbestemt målsætning og bestemmelse fra andres side er over for IP, jo mere legitim er hustlingen, hvilket følger med den stigende kapital.

Gaderummet og kæresten ligger, som udgangspunkt, udenfor disse fremmedbestemmende systemer. Og grundlaget for Gaderummet går netop på at brugerindflydelse og tillid er i hovedsædet. Alligevel ser det ud som om, at Gaderummet for IP bliver en slags grænsetilfælde for den legitime hustling – en slags semi-virkelighed. Men Gaderummet har penge. Stedet får tildelt midler gennem socialministeriets og folketingets satspulje m.m., altså penge fra samfundet. Når der er penge kan der som oftest også hustles. Samtidig er det nærliggende at antage, efter som det er psykologer og andre pædagogisk indstillede mennesker der udgør staben af professionelle, at de udøver deres arbejde indenfor rationalitetsformer, der er rettet mod at ændre gaderums brugernes sociale praksis, hvilket minder om samfundsmæssiggørende socialisations krav. Disse perspektiver synes at være en plausibel forklaring på den delvist legitime hustling af Gaderummets stab, men samtidig skaber den tillid og indflydelse, som Gaderummet lægger op til, en konflikt for hustlingen, med det resultat, at hyppigheden for hustlingen og beløbet der hustles for nedsættes: ”Jeg mener, det er okay en gang hver tredje måned lige at tage 200 kr. for noget man selv har købt for en hund, hvis man er totalt på røven.” (s. 18, l.8-9)

“Ude i virkeligheden”, og til dels i Gaderummets “semi-virkelighed”, ser det ud som om hustlingens legitimitet stiger med stigende samfundsmæssiggørende krav. Mellem gaderums brugerne synes hustlingen derimod at handle om en alles kamp mod alle og det forhold, at folk er ”på røven” økonomisk. ”Wanna be hustler” benyttes således som begreb i Gaderummet, som et kærligt og humoristisk prædikat på hustlerne, som har travlt med at score penge og snyde, men også om dem, der positionerer sig med sine mange penge (s.21, l.12). De kaldes også playere.

En *player* er en hustler, der udstiller og fx smider pengene op på bordet foran nogle andre for at få den sociale positionering, der følger med en sådan handling. Player og hustler begreberne peger på nogle legitime og positive subjektpositioner i Gaderummet. IP karakteriserer således Gaderummet, som et sted, hvor folk kan gøre, hvad de vil – en slags fristedes kultur. Men med hustler og player positionerne vises, at ikke alle sociale positioner er lige legitime, selv om gaderummet er et fristed. Det er klart bedre at være en hustler og player, end det er fx at være bums.

”Under-cover militans” & ”Under-cover retorik”.

Vi skal nu til at se på et andet aspekt af analysens omdrejningspunkt “under-cover strategier”. Både ”under-cover militans ” og ”under-cover retorik” er strategier i

håndteringen af konflikter. Begge former for handlinger bærer det fællestræk at have en skjult dagsorden, i forhold til den sammenhæng, som man ønsker at øve indflydelse på. På den måde deler handlingerne nogle fælles træk med at hustle, men de er forskellige fra at hustle, fordi handlingerne her ikke drejer sig ikke om at score penge. Det drejer sig derimod om at varetage nogle interesser, som IP deler med et fællesskab: Gaderummets øvrige brugere.

"... det hele var totalt smadret. Så blev jeg sur ikk'. Det her får ikk' nogen konsekvenser overhovedet, fordi i morgen der er bar fejjet og alt glassene er smidt ud og bl bla bla.....Så tog jeg en hammer ikk', så klaskede jeg anlægget, så det smarede og lagde jeg den , og så gik jeg." (s.14, l.32-33 & 37-38).

"Undercover militans" er en handleform, hvor IP via en destruktiv fysisk handling manipulerer andre til at handle i overensstemmelse med de interesser som IP vurderer som værende fælles interesser.

I det konkrete tilfælde går det ud på at forværre en situation, hvor Gaderummets møbler og porcelæn er blevet smadret, med det klare formål at skabe en markant sanktion over for de ansvarlige gerningsmænd. Handlingen foregår undercover dvs. uden at Gaderummets andre brugere eller stab er klar over sammenhængen. IP har "black boxet" handlingen. Genstanden for "undercover militansen" er det fælles stere oanlæg, hvilket er en velvalgt effekt i påvirkningen af konflikten mellem Gaderummet og gerningsmændene. At gå efter Gaderummets stere oanlæg er således at ramme en livsnerve for alle inklusiv IP selv.

"Undercover militans" kan ses som en måde at øve indflydelse på sin sammenhæng, i forbindelse med konflikt med andre brugere af Gaderummet.

"Undercover Retorik" er forskellig for "undercover militans" derved, at den er verbal og artikuleret så, at andre kan hører standpunktet i konflikten. Men retorikken (talen) er bevidst fordrejende og vildledende, med den skjulte dagsorden at styre og øve indflydelse på andre gaderums-brugeres perspektiv i fællesmødesammenhæng. "Undercover retorik" handler om en måde at øve indflydelse på fællesmøderne i Gaderummet. IP's "undercover retorik" handler i empirien om at undgå og gå i mod en fællesmøde-beslutning om, at en cykel bliver solgt til Gaderummet for en - ifølge IP -"hustler pris" (s.17, l.38-39), uden dog at argumentere herfor. Istedet fremfører IP, at den jo alligevel bliver stjålet, og får derved sin dagsorden igennem.

Betingelser.

Handlingerne "undercover militans" og "undercover retorik" er begge handlinger, som må ses i sammenhæng med den kontekst, som handlingerne udspiller sig i. Denne bliver betegnet som en slags fristedskultur, der kører der ud af med anakistisk dødsdrift. Kaos er rutine i Gaderummet.

”Under-cover militans på fællesskab” var en reaktion på druk og hærg mentalitet i Gaderummet. Gaderummet kan, som tidligere anført, virke som et område i undtagelsestilstand. Der bliver scoret fra hinanden, drukket og hærget, ”stenet” og alle hustler hinanden. IP siger om dette: *”Det er bare noget med, som det er”* (s.12, l.17). Der beskrives en tilstand af inerti i Gaderummet i forhold til de mange ekstreme handlinger.

Der hersker i forhold til tilspidsede konflikter, i Gaderummet, håndteringsformer spændende fra korporlige handlinger til undercover metoder. Dette skal bl.a. ses på baggrund af Gaderummets placering som en del af fristedskulturen på Nørrebro, som rummer mange marginaliserede eksistenser med store sociale problemer, hvad der tillige skaber pres på brugere imellem, og staben, til dagligt. Presset angår de til tider meget ekstreme og antidisciplinære handleformer i Gaderummet, som det umiddelbart kan være svært at stille noget op med. Disse betingelser kan gøre det meget begrundet at være ”under-cover”.

Sanktionsmulighederne for brugere i Gaderummet er således mere eller mindre effektive i forhold til bestemte konflikter for brugerne. IP nævner selvjustits, som en sanktionsmulighed i visse tilfælde. De øvrige sanktionsmuligheder, i forhold til tilspidsede konflikter er, uofficielt, at trække staben ind som en momentant ordnende indstands - en slags ”Deus ex machina. Valget synes at stå mellem korporlig konfrontation eller ”undercover” metoder hvormed Gaderummets stab kommer på banen: *”fordi der kommer et tidspunkt, hvor man er lidt træt af at se på sådan noget ikk’ også helt automatisk bare gøre det værre fordi jo værre det er jo mere flipper Kalle totalt grønært, jo mere flipper andre folk oss’ ud.”* (s.15, l.32-34)

Gaderummet og staben kan ses som den ordnende mulighed for en fristedskulturs kaos og anarki. Men kun momentant ordnende, idet staben ikke er til stede hele tiden, som IP siger: *”Jeg kunne godt tænke mig noget mere konsekvenspolitik-noget.”* (s.12, l.6). Konsekvensen skaber IP således selv via sin ”undercover militans på fællesskabet” med effekten, at få staben på banen. Dette kan være endnu en betingelse for undercover metoderne; fravær af kontinuitet af ”konsekvens-politik-noget” og af stabens tilstedeværelse i fristedskulturen Gaderummet.

Gaderummets stab som strukturerende ordningsproces for fristedskulturens ekstreme handleformer, synes at efterlade det indtryk fra IP, at den kun er *momentant* ordnende med den følge, at der sjældent er stabilitet i Gaderummet. Det skaber frit ”flow” i forhold til de ekstreme handleformer og deres konsekvenser og fremmer nogle konflikthåndteringsformer som er ”undercover”.

”Under-cover strategier” - opsamling.

Vi har nu set på 3 aspekter af de ”under-cover strategier” som IP benytter sig af og samt de betingelser der gør sig gældende for denne handleform.

Til forskel for hustlingen, som er penge-orienteret og selvbestemmelses-rettet, handler "undercover militans" og "undercover retorik" om at fremme noget der er forskelligt fra kapital egennytte.

Handlingerne kan ses som politiske handlinger i den forstand, at de på en eller anden måde søger at fremme fællesskabets interesser. Men måden det sker på, er fra en "undercover" positionen, fra et privat ståsted, hvorved muligheden for at Gaderummets deltagere kan tage stilling til den politiske handling, er sat ud af kraft. "Under-cover militans/retorik" kalder på forandring og giver "konsekvens-politik-noget" for de ansvarlige, som har hærget/hustlet fællesskabet. IP synes at have opgivet at øve indflydelse på en direkte og åben måde i sammenhængen. Argumentationen er lukket for de øvrige deltagere (hvilket i øvrigt er en gængs politisk handling).

Alle de ovennævnte "under-cover strategier" indebærer således skjulte dagsordner og skuespil, hvorved en ønsket effekt opnås. Handlingerne har således manipulative og strategiske træk, der fremmer såvel individuelle kapitalinteresser som indflydelse i en fælles konfliktfyldt kontekst..

Mestergrad i at lyve - effekter.

Hvad er IP's formål med disse tre "under-cover strategier"? Hustlingen var det mest dominerende aspekt af disse strategier, lad os starte her. Hustleren inddrager sine medmennesker i et ufrivilligt manipulativt rollespil, de bliver, ganske uvidende, marionetter for hans økonomiske behov. Gennem en veltrænet evne til at distancere sig fra "kunderne", bliver IP i stand til at kontrollere sine sociale interaktioner. Han er aktøren. Dette sker, hvad enten det handler om at score penge eller om at være i fred for det sociale system. Lykkedes hustlingen, er det en meget kompetent handling. IP formulerer det på denne måde: "Det at hustle det er jo bare at ha' mestergrad i at lyve. Det er det jo. Fordi hvis du hustler godt så er du perfekt til at lyve" (s.19, 1.1-2). At hustle at ensbetydende med kvalificere sig til i at blive et kompetent individ i at manipulere, hvilket har som forudsætning, at hustleren må være i stand til at se, hvilken genstand han står overfor dvs de forskellige situationer med deres indbyggede regler og rationalitetsformer eksempelvis det sociale system eller Gaderummet med dets brugere. Hustleren må kunne distancere sig og regne den ud, hvis hustlingen skal lykkes, for at IP kan agere i overensstemmelse med sine egne interesser.

På den baggrund kan hustling ses som en måde at komme frem i verden på, en måde at få selvbestemmelse som subjekt på, når at man befinder sig i en marginaliseret position.

IP's hustling lader til at blive mere legitim når han møder samfundsmæssiggørende interventionsforsøg. Dette så vi eksemplificeret i sagsbehandlerhustlingen. At blive subjekt på det sociale systems betingelser er åbenbart ikke, hvad IP fundet relevant og udviklende, hvad der skabt en længere og længere afstand til til "verden udenfor" med dets krav om en bestemt samfundsmæssig integration. Det sociale system er i stedet blevet endnu et, i rækken af instrumenter, som IP spiller sin selvbestemmelse gennem.

Selvbestemmelse skal forstås som at være i en urørlig position: “ *Rigtig smøre på så de bare, okay ham dér, han er umulig at få til at gøre et eller andet ikk’.*” (s.13 l.9).

Hustling gør det muligt at positionere sig således, at systemet ikke kan “mærke” IP’s krop med sine krav og målsætninger. IP lader i stedet “verden udenfor” mærke med sine målsætninger og intentioner. Hustling bliver således en omfattende logik til at blive subjekt gennem, som kræver sine “toppræstationer”. Er hustleren god til sine toppræstationer så synes urørligheden uendelig: “ *Hvis du er en god hustler , så kan du gøre alt.*” (s.19, l.3). IP bliver et handlekraftigt subjekt og bliver herved i stand til at bestemme hans handlingers betydning via sine “under-cover” strategier -han bliver en “player”. Muligheden for selv at kunne skabe sine sociale positioneringer (player) er til stede i det øjeblik, toppræstationen giver rådighed over pengene til at skabe sig sin player-stil og selvbestemmelse.

Hvad sker der når player-stilen kontekstualiseres i en fristedskultur, som den IP er en del af?

Der opstår problemer når IP’s distancerede hustlerstil tørner mod relationer og betingelser som ikke er præget af fremmedbestemmende projekter. Det bliver pludselig klamt at hustle ‘staben i Gaderummet og kæresten er over “grænsen”. Det lader til, at IP har en *ambivalens* med fællesskaber. Som det er kommet frem i undersøgelse her, handler IP som udgangspunkt kun på sine egne interesser. Når han handler politisk på fællesskabets interesser så sker det “under-cover”. IP holder fast på sin status som den autonome player, men ønsker alligevel samtidig at handle på fællesskabets interesser. Om at lyve i Gaderummet siger IP: “ *Men man lyver bare for sig selv. Det her er jo sådan et sted man har mulighed for bare at sige det præcis, som det er.* ” (s. 20, l. 30-31)

Refleksioner:

Kodningsprocessen

Kodningen af data har været en kompliceret process, med mange skift mellem empiri og abstraktion. Det tog tid og kræfter at finde ud af, hvad kodningens force var, til tider virkede bunken af memoer og koder noget kaotisk. Efter en ekstensiv linie-for-linie kodning gav jeg mig til at sortere memoer og koder i meget abstrakte kategorier og underkategorier, derefter måtte jeg tvinges tilbage til empirien igen. Denne process fortsatte helt ind i selve skriveprocessen med mange frustrerende rekonfigurationer af kategorier og underkategorier, samt nye kodninger for hvert “paradigmeskift”. Den kategorisering af koderne som den foregående analyse har taget udgangspunkt i, er repræsenteret i det vedlagte kodeskema i sin “færdige” form.

Der kan være fordele og ulemper ved at være så velbekendt ved undersøgelsessammenhængen som jeg er. Med et år i Gaderummet er jeg ved interviewets start allerede “fedtet ind i kulturen” på en måde der forhindrer mig i at spørge ind til indforståede formuleringer og derved “grounde” IP’s udtalelser mere fyldestgørende. For eksempel faldt mig på intet tidspunkt ind at spørge direkte, hvad det betyder at hustle. Heldigvis fik IP talt sig varm -en formodet effekt af vores

relation⁵. Min erfaring siger mig, at IP aldrig ville have ladet en “fremmed” *fucking intellektuel* interviewe ham. Alt i alt synes jeg ikke at min kendskab til Gaderummet har hæmmet kreativiteten, de logikker som fremgår af analysen har været fornyende for mit syn på nogle af de ting, der foregår i Gaderummet.

Brugen af *Grounded Theory*

Forskningsspørgsmålets skift fra et meget proces-inspireret perspektiv i foreberedelsesfasen, til mere fokus på betingelser i analysefasen, har nogle problematiske konsekvenser. Når jeg således opbygger analysen over handlinger, betingelser og konsekvenser/effekter, sker det på baggrund af et interview, hvor denne tre-delning ikke er tænkt ind. Med et udpræget fokus på, at få IP til at fortælle om hvordan løgn “gøres”, er betingelsessiden således svagt underbygget i empirien. Hele selvbestemmelses-tematikken samt ideen om Ip’s samfundsontologi, hviler på relativt få koder.

En mulig vej videre, efter en sådan eksplorativt orieneteret analyse, kunne have været, at foretage flere interviews for at grounde analysen bedre. Hvis jeg, inspireret af *Grounded Theory*’s processuelle dimension, ville fortsætte med et rent processuelt fokus, forekommer det på denne baggrund nødvendigt at lave mere end et interview. Træghed og strukturlignende træk ved processer bliver først synlige, når de undersøges over tid.

En anden mulighed kunne være at ændre fokus mere radikalt for næste interview. Belært af erfaringen fra det første interview, kunne man fokusere mere på betingelser og strukturelle faktorer for “under-cover strategier”. Således at empirien stemmer bedre overens med analysestrategierne.

Et af de perspektiver, jeg har fundet relevante for en videre vej med analysen, er at supplere Strauss og Corbins metode med nogle teoretiske antagelser, at der danner baggrund for såvel interviewguide som i kodningsstrategier. For eksempel kunne historisk udviklede begreber fra kritisk psykologi (Dreier, 1993) udgøre en mulig vej frem. I tråd med analysens tema omkring selvbestemmelse og subjektivitet, kunne begreber som handlemuligheder samt restriktive vs. almengørende handlemåder være produktive for en overskridelse af den lidt snævre og individ-orienterede retning, som et rendyrket processperspektiv nemt resulterer i.

---

⁵ Interviewet blev etableret ved en aftale om, at jeg til gengæld for et interview, skulle give IP nogle træningstimer i orientalsk kampkunst, en god “hustler-deal” synes jeg selv.

Litteratur:

Chamraz, K (1994): "The *Grounded* Theory Method -An explication and Interpretation", i Glaser (eds) "More *Grounded* Theory Methodology: A reader", Sociology press, Mill Valley, CA

Dreier, O (1993): "Psykosocial behandling -en teori om et praksisområde", Dansk Psykologisk Forlag, Kbh.Ø

Harre', R. Davies, B (1990) "Positioning: The discursive production of selves". I: Journal for the theory of social behavior. Vol 20, no1 p:43-63.

Kvale,S (1997): InterView- En introduktion til det kvalitative forskningsinterview, Hans Reitzels forlag, København, 3.oplag

Strauss, A. & Corbin, J (1996): Basics of qualitative Research-Techniques and Procedures for Developing *Grounded* theory. Sage, thousand oaks, California.